

วัดราชนัດตาราม

ประวัติความเป็นมา

วัดราชนัດตาราม พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้เจ้าพระยาเมรุราช (บุนนาค) อธิบดีกรมนครบาล จัดหาสถานที่สร้างพระอาราม เพื่อพระราชทานเป็นเกียรติแก่พระเจ้าหลานเรอ พระองค์เจ้าหัญสิมณสสวัฒนาวดี เจ้าพระยาเมรุราชเลือกที่สวนผลไม้มีริมกำแพงพระราชทางตะวันออก เนื้อที่ประมาณ ๒๕ ไร่ และได้โปรดให้พระยาเมรุราชทำแบบแปลนลึกลับก่อสร้างและกำกับการสร้างพระอุโบสถ พระวihar ศala การเปรียญ ให้เจ้าพระยาศรีพิพัฒน์กำกับการสร้างโลหะปราสาท และพระยามหาโยธา กำกับการสร้างกุฎิ僧านัน กำแพง เขื่อนรอบวัด ตลอดจนตัดถนนทะลุกำแพงพระนครลงน้ำ

ขณะดำเนินการก่อสร้าง พระบาทสมเด็จ พระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย พระเจ้าหลานเรอ พระองค์เจ้าสิมณสสวัฒนาวดี ในพิธี วางศิลาฤกษ์พระอุโบสถในปีพุทธศักราช ๒๓๔๙ ต่อมา เมื่อเจ้าพระยาเมรุราชทำพื้นพระอุโบสถและก่อฐานซุกซี เรียบร้อยแล้ว โปรดให้อัญเชิญพระพุทธรูปจาก พระบรมมหาราชวังไปประดิษฐานเป็นพระประธาน ในพระอุโบสถ เมื่อปีพุทธศักราช ๒๓๔๙

สถานะและที่ตั้ง

วัดราชนัดดา เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดวรวิหาร ตั้งอยู่ด้านถนนมหาชัย ติดกับถนนราชดำเนินกลาง เชิงสะพานผ่านฟ้าลีลาศ เลขที่ ๒ แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีที่ดินตั้งวัด เนื้อที่ ๒๔ ไร่

สิ่งสำคัญในพระอาราม

พระอุโบสถ ตั้งอยู่ระหว่างพระวิหาร และศาลาการเปรียญ ด้านยาวนานกับกำแพงแก้ว เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน ลักษณะทรงโรง หลังคา มุงกระเบื้อง ประดับช่อฟ้า ใบระกา ทางหนึ่ง หน้าบันลงรักปิดทอง ประดับกระจก

สมัยรัชกาลที่ ๕ โปรดให้บูรณะและซ่อมสภาพจิตรกรรมฝาผนังเทพชุมนุมเทียบกับ ดาวราศีสตรี ส่วนพระประธานที่ยังไม่ได้ปิดทอง ได้ลงรักปิดทองทั้งองค์ และซ่อมฐานชุกชี

ในพระอุโบสถ เป็นพระพุทธรูป หล่อด้วยทองแดงทั้งองค์ ปางมารวิชัย พระนามว่า พระเสนาณฑมมุนี ประวัติการสร้างกล่าวว่า พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้ชุดแร่ทองแดง ที่จำเกอจันทึก แขวงเมืองนครราชสีมาได้แร่ลุง เป็นเนื้อทองแดง ส่งลงมาบังกรุงเทพฯ เป็นจำนวนมาก พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชประสงค์จะให้ทองแดงนี้เป็นพระโยชน์เกื้อกูล แก่พระพุทธศาสนา ก่อนนำไปใช้พระโยชน์อื่น จึงโปรดให้หล่อพระพุทธรูปปางนี้ ๑ อองค์ ๗ วัด คือ วัดราชนัดดาฯ และวัดเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนนทบุรี และโปรดให้หล่อพระพุทธรูปปางนี้ ๑ อองค์ ๙ พระองค์ หล่อสำเร็จเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

พระพุทธรูปที่อัญเชิญมาประดิษฐานเป็นพระประธานในวัดราชนัดดา นี้ ต่อมาราชาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานนามว่า พระเสนาณฑมมุนี แต่เดิมมิได้ลงรักปิดทอง จนถึงรัชกาลที่ ๕ สมัยพระปรัชีวีสุตคุณ (แดง เขมทตโถ) เจ้าอาวาสรูปที่ ๕ ได้ลงรักปิดทองยกเศวตฉัตรขาว ๕ ชั้น ซ่อมฐานชุกชีลงรักปิดทองประดับกระจก

พระวิหาร อุบัติทางใต้ของพระอุโบสถเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ลักษณะทรงโรง หลังคา มุงกระเบื้อง ประดับข้อฟ้า ใบระกา หน้าบันลงรักปิดทองประดับกระจก ได้รับการซ่อมแปลงใหม่ในรัชกาลที่ ๕ คือ เปลี่ยนเครื่องบน และข้อฟ้า ใบระกา ลงรักปิดทองประดับกระจก หน้าบันด้านหลังภายในพระวิหาร ทำเป็นห้องเวชยันต์พิมาน ไว้กางลงสองข้างมีฉัตร ๕ ชั้น ภายในเวชยันต์พิมานประดิษฐานพระพุทธอรูปหล่อ ทั้ง ๗ ห้อง ส่วนล่างก่อฐานชุกชี ปั้น漉ดลายขึ้นใหม่ ประดิษฐานพระประธานปางห้ามสมุทร เดิมไม่ได้ ปิดทองพระพุทธอรูป ต่อมามเดิจพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระสวรสวรค์รพินิต ทรงพระราชนครรัฐฯ ลงรักปิดทองทั้งองค์พระ และฐานชุกชี พร้อมกับถวายนามว่า พระพุทธชุติธรรมนราสพ

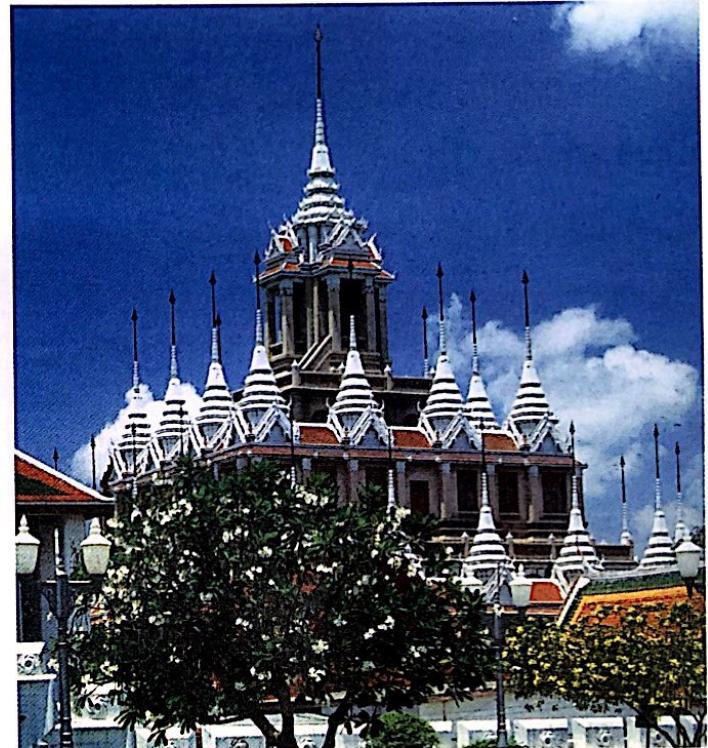
ศาลาการเปรียญ อุบัติทางทิศเหนือของพระอุโบสถ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก หลังคา มุงกระเบื้อง ได้รับการบูรณะพร้อมกับพระวิหาร คือ เปลี่ยนช่อฟ้า ใบระกา ทำพื้นภายใน รื้อฐานพระของเก่าออก แล้วก่อขึ้นแ冤ฟ้า ประดับลายปูนปั้นปิดทองประดับ กระจก ภายในประดิษฐานพระพุทธอรูป

โโลหะปราสาท สร้างในสมัยพระบาท สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการ โปรดให้สร้างขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๔๙ เนื่องมาจาก ทรงมีพระราชนครรัฐฯ ที่จะดำเนินบำรุงพระพุทศาสนา ในประเทศให้เจริญรุ่งเรืองและทรงสนพระราชนฤทธิ์ ในประวัติความเป็นมาของพระพุทศาสนา ทรงทราบว่า ในสมัยโบราณได้มีการสร้างโลหะ ปราสาทมาแล้ว ๒ ครั้ง คือ

โโลหะปราสาทหลังที่ ๑ นางวิสาขา ชิตา ของอนัญชัยเศรษฐีแห่งเมืองสาวัตถี สร้างในสมัย พุทธกาล มีลักษณะเป็นปราสาท ๙ ชั้น ๑,๐๐๐ ห้อง ยอดปราสาททำด้วยทองคำ มีชื่อว่า มีคารามาตุ ปราสาท

โโลหะปราสาทหลังที่ ๒ พระเจ้าทุภន្ធភាមณี กษัตริย์แห่งกรุงอนุราธปุระลังกา ทรงสร้างประมาณปี พุทธศักราช ๒๕๒ ตามคำทำนายในแผ่นพระสุพรรณบัญชของพระมหาทินทร์ที่ทรงได้พบ โปรดให้สร้าง ตามแบบทิพยวiman ที่ได้หอดพระเนตร กว้างและสูงแต่ละห้าน ๑๐๐ ศอก มี ๙ ชั้น ๑,๐๐๐ ห้อง หลังคามุงด้วยแผ่นทองแดง ผนังเป็นไม้ประดับด้วยหินมีค่า และขาข้าง พระภิกษุสูงชื่օาศัยอยู่แต่ละชั้นตามความรู้ คือ ผู้มีสมณศักดิ์สูงก็อยู่ ณ ชั้นบน จากนั้นก็ลดตามลำดับรองลงมา

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชนครสูง เป็นสถาปัตยกรรมแบบไทย ที่ได้รับการบูรณะและเพิ่มเติม ให้เป็นเกียรติแก่พระนครสีบไป จึงโปรดให้สร้างโลหะปราสาท ขึ้นที่วัดราชนัดดาแทนการสร้างพระเจดีย์ โลหะปราสาทของไทยนับเป็นองค์ที่ ๗ ของโลก แต่มีลักษณะทางศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมเป็นแบบไทย โดยเฉพาะ เป็นปราสาท ๗ ชั้น มียอดทั้งหมด ๗๗ ยอด หมายถึง พระโพธิปักขิยธรรม ๗๗ ประการ กลางปราสาทเป็นช่องกลวงจากฐานตลอดยอด มีชุ่งตันใหญ่สูงถึงยอดปราสาทปักไว้ ๑ ตัน เจ้าลำต้น 拓กไม้เป็นขันบันไดวน สำหรับขึ้น ๖๗ ขั้น สร้างลำเรือเพียงเป็นปราสาทโกลน ยังไม่ได้ถือปูนกีสินรัชกาล

ในรัชกาลที่ ๕ ไม่ปรากฏหลักฐานเกี่ยวกับการบูรณะปฏิสังขรณ์โลหะปราสาทแต่อย่างใด รัชกาลที่ ๕ พระประลิทธีสุตคุณ (แดง เขมทติโต) เจ้าอาวาสได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตบูรณะปฏิสังขรณ์หลายครั้ง โดยบูรณะตั้งแต่ชั้นบนลงมา การบูรณะโลหะปราสาทครั้งใหญ่ดำเนินการในสมัยพระราชนปัญญาโສกัน (สุข ปณุณาร์สี) ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสร่วมกับสวนราชการที่เกี่ยวข้องโดยได้พยายามรักษาแบบแผนตั้งเดิมของโลหะปราสาทสมัยรัชกาลที่ ๓ ไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ปัจจุบัน พระราชเมธี (วิจิตร เขมโก)
เป็นเจ้าอาวาส

